

Fellesnemnda, Nye Vestland fylkeskommune

13.3.2019

Budsjett 2020/økonomiplan 2020-2023 - Arbeidsdokument 2/19

Møtet i Fellesnemnda i rolla som finansutval, heretter kalla finansutvalet, startar med ein presentasjon av dei ulike sektorane i nye Vestland fylkeskommune. Dette er ei oppfølging av presentasjonane fylkesrådmennene hadde i førre møte, og det skal orienterast om følgjande område/tema:

- Ansvarsområde og organisering
- Fakta om sektoren (t.d. talet på vidaregåande skular, tal ferje/båtsamband o.likn.)
- Presentere budsjettstorleik på overordna nivå (ref. oversyn i arbeidsdokument 1 som var handsama i Fellesnemnda 14. februar)
- Sektorspesifikke inntekter (t.d. kollektivtrafikkinntekter)
- Finansieringsordningar (statlege ordningar evt. andre)
- Søknadsordningar
- Utfordringar framover med stor samla ubalanse i drifta som bakteppe.

Dette er eit viktig bakteppe for det arbeidet finansutvalet no står føre i arbeidet med å saldere budsjett og økonomiplan.

Utover dette har arbeidsdokumentet denne gongen fokus på følgjande område:

- Arbeidsdeling mellom fellesnemnda og nytt fylkesting
- Årsrekneskapen – resultat og rammekonsekvensar
- Gjennomgang av vedtekne investeringsbudsjett

Då denne arbeidsforma er ny for politikarane i Hordaland, vil prosjektleiaren innleiingsvis i dette dokumentet «friske opp att» nokre poeng frå førre arbeidsdokument/møte i finansutvalet. Prosjektleiaren vil her også gje ei kort forklaring på korleis tema i arbeidsdokumentet vert fastsett og korleis dokumentet bør nyttast for å gje føresett utbytte.

1 FINANSUTVALSMODELLEN – MÅLSETTING, ROLLAR OG PRAKTISK GJENNOMFØRING

I førre finansutval presenterte prosjektleiaren dei sentrale elementa i budsjettmodellen som er vald – finansutvalsmodellen.

Målsetting

Målet med denne modellen er å sikre større politisk involvering og gjennom dette sikre større eigarskap til budsjettet som styringsverktøy. Skal ein oppnå dette, er det naudsynt at sjølve budsjettprosessen får ei meir sentral rolle i det politiske arbeidet.

Rollar

Administrasjonen ved prosjektleiar skal fungere som sekretariat overfor finansutvalet. Prosjektleiar har *ansvar for å halde politisk nivå oppdatert* på relevante saker og utarbeide

gode avgjerdsgrunnlag for prosessvedtaka. Gjennom dette arbeidet må det vere ein god dialog med finansutvalet for mellom anna å sikre at «rette» problemstillingar vert utgreia.

Finansutvalet må på si side sikre forankring og framdrift ved å gjere naudsynte prosessvedtak og *forhalde seg aktivt* til presentert materiale. Dei må også ta stilling til kva materiale dei ynskjer presentert/utgreidd gjennom å gjere politiske «bestillingar» til prosjektleiar.

Politiske bestillingar

I sist møte i finansutvalet vart det etterlyst eksempel på politiske bestillingar. I praksis kan desse framkome på to måtar. Det mest vanlege er at sekretariatet – med grunnlag i framlagt materiale - kjem med framlegg til kva oppgåver politikarane bør pålegge sekretariatet å utgreie/utdjupe (til eit seinare arbeidsdokument). Eit slikt eksempel kan hentast frå møteboka til finansutvalet i Sogn og Fjordane 3.5.17:

Fylkesrådmannen skal kome med eit framlegg til overordna prioriteringar for å sikre ein optimal balanse mellom investerings- og driftsnivå i komande planperiode. Som ein del av dette skal følgjande variablar vurderast:

- driftsmidlar til investering/drift
- nivå på innsparingskrav i drifta
- nivå på og bruk av lokale inntekter
- bruk av-/avsetjing til fond
- gjeldssanering/nye låneopptak

I det andre tilfellet kjem den politiske bestillinga som følgje av drøftingar og framlegg til kva sekretariatet skal sjå nærare på/utøve. Eit slikt eksempel kan hentast frå den same møteboka:

Stein Malkenes, Mdg, sette fram følgjande framlegg til punkt 6.2: Finansutvalet ber fylkesrådmannen i samband med arbeidet med ny klimaplan greie ut etablering av eit klimafond for Sogn og Fjordane. Framlegget vart samrøystes vedteke.

I begge høva kvitterer sekretariatet ut bestillinga skriftleg i eit påfølgjande arbeidsdokument.

Fastsetting av agenda på finansutvalsmøta

Møteplanen, med tilhøyrande grovkisse til agenda, er utgangspunktet når ein skal produsere eit arbeidsdokument til finansutvalet. I tillegg må det takast omsyn til tema som kjem opp/vert aktualisert i løpet av prosessen. Dette kan vere alt frå svar på politiske bestillingar, eksterne endringar som påverkar vår budsjettssituasjon og/eller nye rammeføresetnader som må klargjerast og innarbeidast i vårt økonomiske opplegg.

Handsaming av arbeidsdokumenta

I førre møte i finansutvalet vart arbeidsdokumentet handsama som eit saksførelegg med ei innstilling til vedtak. Det kan vera teneleg at ein går gjennom dokumentet punkt for punkt fordi arbeidsdokumentet er eit prosessdokument som er meint som eit diskusjonsgrunnlag for den politiske budsjettprosessen. Som fastsettinga av agendaen viser, vil arbeidsdokumentet som oftast bestå av mange og ueinsarta problemstillingar/saker som bør få politisk merksemd. Sogn og Fjordane – som har nytta denne modellen i mange år – har hatt god erfaring med å gå gjennom arbeidsdokumentet punkt for punkt, og opne for merknader og innspel. Dette vil gjere det lettare å kome fram med spørsmål og eigne politiske synspunkt/tilrådingar. På bakgrunn av dette vil prosjektleiarane anbefale at ein gjennomfører ei punktvis gjennomgang av arbeidsdokumenta.

Tilråding

Fellesnemnda tek informasjonen om finansutvalsmodellen – målsetting, rollar og praktisk gjennomføring til vitande.

2 ARBEIDSDDELING MELLOM FELLESNEMNDA OG NYTT FYLKESTING

I arbeidsdokument 1/19 vart det avdekka ei økonomisk utfordring på 375-400 mill. kr i 2020, og utfordringa er aukande i økonomiplanperioden. Sjølv om desse tala er førebelse, gjev dei ein klar indikasjon på at det må setjast i verk omfattande tiltak for å få samsvar mellom forventa utgifts- og inntektsside dei komande åra.

Utarbeiding av eit godt avgjerdsgrunnlag for prioritering av varige utgiftsreducerande tiltak vil krevje tid og ressursar. Det er difor naturleg at det er det nye fylkestinget som må ta endeleg stilling til den langsiktige tilpassinga. Det er likevel vesentleg at den nye fylkeskommunen evnar å gjere opp rekneskapen i balanse dei komande åra slik at vi ikkje skyv føre oss underskot som må løysast i tillegg til dei årlege utfordringane vi alt ser av dei samanslegne økonomiplanane.

Fellesnemnda som finansutval sitt mål for denne budsjettprosessen bør difor vere å legge best mogleg til rette for det nye fylkestinget sitt arbeid med å sikre ein berekraftig økonomisk driftsbalanse på sikt. Dette kan gjerast ved å leggje følgjande arbeidsmål til grunn for fellesnemnda sitt budsjettframlegg:

- Budsjettår 2020 skal vere saldert med realistiske, gjennomførbare tiltak
- 2021 skal ha skisserte tiltak/utgreiingar som vert konkretisert påfølgjande år.
- 2022-23 kan salderast med innsparingskrav som vert konkretisert i seinare budsjettprosessar.

Finansutvalet kan finne konkrete tiltak for å saldere budsjettåret 2020 gjennom følgjande tilnærmingar (for nærare omtale av desse punkta vert det vist til a-dok 1/19):

- Påverknadsarbeid i høve eksterne rammeføresetnader – nytt inntektssystem
- Redusere lånegjeld/kapitalutgiftene gjennom retemporisering av investeringsplanen
- Kortsiktig tilpassing gjennom;
 - reversible tiltak på sektornivå
 - bruk av tilgjengelege fondsmidlar

Vidare må finansutvalet ta stilling til/skissere samla utgreiingsbehov for resten av planperioden og korleis dette bør fordelast på sektornivå. For året 2021 må det også peikast på aktuelle utgreiingsområde på sektornivå.

Så vert det opp til det nye fylkestinget å ta endeleg stilling til den langsiktige tilpassinga mellom aktivitet og tilgjengelege rammer. Dei skal alt i juni 2020 vedta økonomiplanen med fokus på å konkretisere utgreiingsområde på sektornivå. I løpet av budsjettprosessen i 2020 skal det nye fylkestinget også dimensjonere og iverksette varige innsparingstiltak i den grad desse er ferdig utgreidde og konsekvensane er akseptable.

Tilråding

Fellesnemnda fastset følgjande arbeidsmål for utarbeiding av sitt budsjettframlegg:

Budsjettår 2020 skal salderast med realistiske, gjennomførbare tiltak

2021 skal ha skisserte tiltak/utgreiingar som vert konkretisert påfølgjande år.

2022-23 kan salderast med innsparingskrav som vert konkretisert i seinare budsjettprosessar.

3 REKNESKAP 2018

Rekneskapsresultatet for 2018 syner så langt eit overskot på

- 20,8 mill. kr for Hordaland fylkeskommune
- 56,5 mill. kr for Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Pressemeldingane som vart lagt fram i samband med offentleggjeringa av rekneskapsresultata følgjer som vedlegg 1 og 2.

Prosjektlear vil starte opp eit arbeid med å vurdere om rekneskapsresultatet er av ein slik karakter at det gjev grunnlag for ev. rammejusteringar. Resultatet frå dette arbeidet vil prosjektlear kome attende til.

Dei to fylkesrådmennene vil i juni leggje fram eigne saker for dei to fylkestinga om godkjenning av rekneskapen for 2018 og disponering av resultatet. Då vi alt no ser ein stor økonomisk utfordring i å få saldert budsjettet for 2020, vil prosjektlear nytte høve til å oppmode om at resultatata vert avsett til disposisjonsfond i 2019 for deretter å bli brukt som eit kortsiktig salderingstiltak i 2020.

Tilråding

Fellesnemnda vil oppmode dei to fylkestinga om å avsette årsresultatet for 2018 til disposisjonsfond slik at det kan nyttast som eit kortsiktig salderingstiltak i 2020.

Fellesnemnda ber prosjektleiar om å vidareformidle denne oppmodinga til dei to fylkesrådmennene slik at dei kan vurdere dette i arbeidet med saka om godkjenning av rekneskapa for 2018.

4 INVESTERINGSBUDSJETTET 2020-2023

I arbeidsdokument 1/19 la prosjektleiar fram ei samla overordna framstilling for Vestland fylkeskommune sitt investeringsprogram for åra 2019-2022 samt ei førebels rullering av investeringsprogrammet til 2023.

Prosjektleiar legg no opp til ein meir detaljert gjennomgang av det samla investeringsprogrammet. Med bakgrunn i dei alvorlege økonomiske utsiktene for Vestland fylkeskommune framover, har gjennomgangen av investeringsprogrammet fokus på korleis vi på både kort og lenger sikt kan få redusert låneopptaket, og dei tilhøyrande kapitalutgiftene. Den høge lånegjelda medfører at dei årlege rente- og avdragsutgiftene vert ein stor belastning, noko som igjen påverkar handlingsrommet i driftsøkonomien. For å lette noko av presset på lånegjelda, vil det vere aktuelt å både vurdere tidsforskyvingar av investeringsprosjekt, og som siste alternativ vurdere om vi kan gjennomføre alle prosjekta som ligg i den samla økonomiplanen.

Med dette bakteppet har prosjektleiar funne det relevant å dele inn investeringsprogrammet slik;

- prosjekt som er påbegynt
- prosjekt som ikkje er påbegynte.
- prosjekt som føresett endeleg FT vedtak i 2019, samt prosjekt der byggekontrakt ikkje er signert per 13.mars.

Dette vil gje ei oversikt over kva prosjekt som er mogleg å vurdere å skyve ut i tid, og kva prosjekt som er sett i gong/vert sett i gong i løpet av 2019.

Påbegynte prosjekt er definert som prosjekt der byggekontrakt er signert. Vurderingane er gjort utifrå dei vedtekne budsjett/økonomiplanane i dei to fylkeskommunane. I tillegg er det er ein del prosjekt som føresett endeleg FT vedtak i dei respektive fylkestinga i 2019, samt nokre prosjekt der det per 13.mars ikkje er signert byggekontrakt enno. Desse er skilt ut i ein eigen tabell.

Oppsettet under viser dei prosjekta som er vedtekne av Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommune; delt i tabellar. Inndelinga er gjort i tråd med kulepunktane over. Investeringsprosjekt som vert avslutta i 2019 er ikkje teke med i oppsettet.

Påbegynte prosjekt

Sektor (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2019	2020	2021	2022	2023
Forvaltning/fellesfunksjonar	32 300	19 000	13 300	-	-	-
VA 003 Fylkeshuset - utviding av Firdasalen	12 000	9 000	3 000	-	-	-
Tilfluktsrom	20 300	10 000	10 300	-	-	-
Opplæring	789 850	388 150	271 000	96 600	30 700	3 400
NY227 Måløy vgs - rehab. av blokk B og C	69 650	50 650	19 000	-	-	-
NY229 Mo og Øyrane vgs - ridehall	25 500	21 500	4 000	-	-	-
NY237 Flora idrettssenter	71 000	60 000	11 000	-	-	-
Skulebruksplan - planmidlar	16 000	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400
Åsane vgs	516 900	250 000	230 800	36 100	-	-
Langhaugen vgs	90 800	3 000	3 100	57 300	27 400	-
Tannhelse	-	-	-	-	-	-
Kultur	-	-	-	-	-	-

Fylkesveg ekskl skredsikring	4	956 800	1	1	751 900	747 200
	923 000		269 400	197 700		
Fv. 698 Blaksetunnelen	232 500	81 900	81 900	68 700	-	-
Fv. 303 Seimdsdalstunnelen	277 700	10 200	136 000	121 300	10 200	-
Avviksfond tunnel	51 200	-	-	51 200	-	-
Førdepakken - fylkesvegprosjekt	850 400	59 000	140 500	248 900	201 000	201 000
Fv. 624 Husevågøy ferjekai	18 500	3 100	15 400	-	-	-
Fv. 611 Sæle - Engebø	120 100	-	51 200	68 900	-	-
Fv. 53 Holsbru	5 100	-	5 100	-	-	-
Fv. 615 Hyen-Storebru, mindre punkttiltak	10 300	3 100	7 200	-	-	-
Fv. 55 Utviding Fortun	10 200	8 700	1 500	-	-	-
Fv. 548 Brandsøyvegen (tilskudd)	6 500	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Fv. 614 Breivika - Svelgen (Bremanger)	45 100	16 400	23 600	5 100	-	-
Fv. 548 Brandsøy - Solheim (delprosjekt)	25 600	10 200	15 400	-	-	-
Hjellestadveien	43 300	35 000	8 300	-	-	-
Askøypakken	1 272 100	173 000	262 700	270 600	278 700	287 100
Bømlopakken	222 100	171 000	51 100	-	-	-
Nordhordlandspakken	1 222 300	270 000	352 300	249 400	172 700	177 900
Austevollbrua, ferjetilskot	44 600	10 400	10 900	11 400	11 900	
Horsøy, Askøy	126 600	5 000	22 700	47 800	25 200	25 900
Kollektivknutepunkt Odde	16 300	8 000	8 300	-	-	-
Refusjonar fylkesvegprosjekt	322 500	90 500	74 000	53 100	50 900	54 000
Skredsikring	1 026 800	213 700	336 300	327 700	149 100	-
Fv. 722 Flovegen	628 800	136 700	184 300	174 100	133 700	-
Fv. 53 Ljoteli	343 100	41 000	133 100	153 600	15 400	-
Furubergfossen bru - skredsikring	54 900	36 000	18 900			
Kollektiv	2 334 200	618 000	758 200	303 500	322 400	332 100
Ferjekontraktar - ladeinfrastruktur	750 700	316 000	434 700			
Programområde Miljøløftet	1 578 000	301 000	322 400	302 400	321 300	330 900
Bussanlegg Askøy	5 500	1 000	1 100	1 100	1 100	1 200
Bybane	6 839 684	1 778 784	2 008 400	1 941 300	578 400	532 800
Bybanen i Bergen - Vognmateriell	402 484	44 784	55 500	139 800	80 000	82 400
Bybanen - Byggjesteg 4	6 168 800	1 734 000	1 952 900	1 780 200	476 500	225 200
Bybanen - Byggjesteg 5	268 400	-	-	21 300	21 900	225 200
Sum	15 945 834	3 974 434	4 656 600	3 866 800	1 832 500	1 615 500

Ikkje påbegynte prosjekt

Sektor (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2019	2020	2021	2022	2023
Forvaltning/fellesfunksjonar	0	0	0	0	0	0
Opplæring	2 039 161	83 200	183 361	508 800	701 000	562 800

NY232 Mo og Øyrane - vassforsyning MO	1361	0	1 361	0	0	0
NY239 MØY vgs - internat mm.	71 000	4 000	20 000	31 000	16 000	0
<u>Nye prosjekt - ikkje fordelt pr. år.</u>						
<i>gjeld prosjekta: Dale vgs - verkstadbygg, Fylkeshuset, Firda vgs - fløy D Aulabygg, Årdal vgs - rehab, SJH rehab fjøs og verkstadbygg, Sogndal idrettshall/badebasseng, Eid vgs - nytt undervisningsareal</i>	178 000	6 000	27 000	68 000	77 000	0
Askøy vgs	498 500	29 000	82 400	212 200	174 900	-
Stord vgs	240 900	15000	30 900	96 600	98 400	0
Bømlo vgs	44 800	1000	11 400	18 100	14 300	0
Laksevåg vgs	368 200	10000	10 300	63 700	284 200	0
Slåtthaug vgs	27 300	0	0	5 400	21 900	0
Sotra vgs	28 100	0	0	13 800	14 300	0
Hjeltnes Produksjonsskule	18 200	18200	0	0	0	0
Skulebygg 2023	562 800					562 800
Tannhelse	0	0	0	0	0	0
	0					
Kultur	87 500	0	20 000	37 500	30 000	0
KU002 Fellesmagasin for musea	87 500	0	20 000	37 500	30 000	0
Fylkesveg ekskl skredsikring	1 610 200	27 100	100 300	228 100	596 700	658 000
Fv. 614 Svelgen - Indrehus	707 600	0	15 400	153 600	269 300	269 300
Atløysambandet	710 500	0	0	50 000	300 000	360 500
Fv. 57 Dale-Storehaug	61 400	5 100	56 300	0	0	0
Brutiltak - ufordelt	5 900	0	5 900	0	0	0
Øystese - Ålvik - Granvin	53 300	10 000	10 300	10 700	11 000	11 300
Rebudsjettering og avslutning	71 500	12 000	12 400	13 800	16 400	16 900
Skredsikring	442 400	0	0	102 400	170 000	170 000
Fv. 55 Bru over Esefjorden	442 400	0	0	102 400	170 000	170 000
Kollektiv	0	0	0	0	0	0
Bybane	0	0	0	0	0	0
Sum	4 179 261	110 300	303 661	876 800	1 497 700	1 390 800

Prosjekt med føresett endeleg FT vedtak i 2019 og vedtekne prosjekt som ikkje har signert byggekontrakt per 13.mars

Utover prosjekta over som anten er påbegynt eller ikkje- påbegynt er det investeringsprosjekt der det er føresett endeleg vedtak i dei respektive fylkestinga i løpet av 2019, eller prosjekt der byggekontrakt ikkje er signert per 13. mars. Desse prosjekta er lista opp i tabellen under.

Prosjekt (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2019	2020	2021	2022	2023
Prosjekt	2 894 000	170 600	740 900	909 200	893 300	180 000
Fylkeshuset Bergen – ombygging/opprustning*	948 000	48 000	200 000	350 000	350 000	-
NY121 Mo og Øyrane vgs - nytt verkstadbygg**	59 600	9 600	20 000	20 000	10 000	-

NY234 Førde vgs./campus Førde***	695 000	15 000	140 000	180 000	180 000	180 000
NY235 Sogndal vgs avd. og Vitensenter***	138 000	40 000	70 000	28 000	-	-
OF100 Nytt opplæringsfartøy ved Måløy vgs**	125 000	37 500	87 500	-	-	-
NY238 Måløy vgs - blokk A og D**	64 500	9 500	30 000	25 000	-	-
KU003 Gulatinget****	73 500	4 000	50 000	19 500	-	-
Fv. 606 Ferjeavløysing Ytre Steinsund bru**	790 400	7 000	143 400	286 700	353 300	-
Sum	2 894 000	170 600	740 900	909 200	893 300	180 000

*Uviss organisering av eigarskap – avheng av FT vedtak i løpet av 2019

**Forventning om kontraktinngåing byggefase i løpet av 2019

***Avtalebaserte, endeleg kostnadsoverslag vert fastsett i FT i april 2019

****Avtalebasert, men foresett statleg løyving hausten 2019 (Statsbudsjettet 2020)

Prosjektlear gjer merksam på at investeringa i nytt fylkeshus i Bergen er teke inn i investeringsplanen, og er såleis eit nytt prosjekt i det samla talgrunnlaget. Det er ikkje tidligare teke med grunna uviss organisering av eigarskap. Dette vil truleg verta nærare avklart i løpet av 2019, og dette vil igjen påverke korleis prosjektet vert finansiert.

Nivået på påbegynte prosjekt er på samla 15,9 mrd. kr i perioden 2019-23 og nivået på ikkje påbegynte prosjekt er i same periode på samla 4,2 mrd. kr. Prosjekta der ein planlegg å gjera endeleg vedtak i 2019 om byggstart eller der ein ikkje har signert byggekontrakt per 13.mars beløper seg totalt til 2,9 mrd. Kr.

Vidare har prosjektlear funne det føremålstenleg å skilje ut ein type investeringar i ein eigen tabell, desse vert ofte omtala som sekkepostløyvingar. Døme på dette er midlar til mindre oppgraderingar på eksisterande bygningsmasse på dei vidaregåande skulane. I tillegg ligg det nokre større ufordelte pottar til fylkesveggar. Den største potten er knytt til opprusting og fornying av fylkesvegane på om lag 1,8 mrd. kr i perioden 2019-23.

Sekkepostløyvingane inneheld fleire mindre investeringsprosjekt, der dei fleste ikkje er spesifiserte enno. Dei er også av ein slik karakter at dei er nært knytta til nivået på vedlikehald/oppgraderingar i dei årlege driftsbudsjetta. Reduksjonar i nivået på desse pottane vil i mange tilfelle føre til større forfall og truleg også føre til at vedlikehaldsbehov på eksisterande bygningsmasse, veg og utstyr vert større på litt lenger sikt. Prosjektlear meiner at det er mogleg å vurdere den totale storleiken på desse postane, men at det er føremålstenleg å oppretthalde eit visst nivå på sekkepostløyvingane i eit lenger perspektiv. Nivået på sekkepostløyvingane i åra 2019-23 er vist i tabellen nedanfor.

Sekkepostløyvingar

Sektor (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2019	2020	2021	2022	2023
Forvaltning/fellesfunksjonar	187 400	35 600	36 600	37 500	38 400	39 300
EK001 Eigenkapitalinnskot KLP	13 000	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600
EI-bilar	10 800	2 000	2 100	2 200	2 200	2 300
IKT-utstyr	20 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
IT – Fellessystem	143 600	27 000	27 900	28 700	29 600	30 400
Opplæring	762 300	149 400	151 600	153 900	156 200	151 200
Ombygging/rehabilitering/Sikring/Brann	101 000	21 000	20 000	20 000	20 000	20 000
OR100 Tiltak gåande og syklende-ufordelt	39 000	10 500	10 500	9 500	8 500	
IU200 Utstyr	32 500	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
PC002 PC-ordninga	32 000	6 400	6 400	6 400	6 400	6 400
Større undervisningsutstyr og IT-investeringar	159 400	30 000	30 900	31 900	32 800	33 800
Rehabilitering/ombygg/mindre tilbygg	398 400	75 000	77 300	79 600	82 000	84 500
Tannhelse	129 100	37 000	19 500	20 100	25 900	26 600
TA300 Oppgradering av tannklinikkar	23 000	7 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Utstyr tannhelsetenesta	26 800	5 000	5 200	5 400	5 500	5 700
Tannklinikkar	79 300	25 000	10 300	10 700	16 400	16 900

Kultur	16 000	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400
Restaurering av verneverdige f.k. bygg	16 000	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400
	0					
Fylkesveg eksl skredsikring	2 182 800	401 500	399 400	449 000	460 000	472 900
Planlegging og prosjektering	35 900	8 200	7 200	6 100	7 200	7 200
Tiltak for framkome og tryggleik	47 700	0	1 500	15 400	15 400	15 400
Trafikktryggingstiltak	66 500	13 300	13 300	13 300	13 300	13 300
Opprusting og fornying	1 797 500	320 000	329 600	371 400	382 500	394 000
Kollektiv	117 600	30 000	23 900	21 400	20 800	21 500
Terminalbygg/sjåførfasilitetar	42 700	8 000	8 300	8 500	8 800	9 100
Billetteringssystem	6 200	3 000	2 100	1 100	0	0
Bus as a service (BaaS)	19 000	6 000	3 100	3 200	3 300	3 400
Automatisk passasjerteljing	6 100	4 000	2 100	0	0	0
Trafikantinformasjon	16 000	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400
Samarbeid om mobilbillett	10 800	2 000	2 100	2 200	2 200	2 300
API'ar og datavarehus	11 800	3 000	2 100	2 200	2 200	2 300
Kollektivtrafikktiltak	5 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Skredsikring	1 152 500	65 800	124 000	196 700	348 500	417 500
Prosjektering mindre tiltak	2 500	500	500	500	500	500
Mindre skredsikringstiltak - ufordelt	114 200	0	20 500	20 500	7 200	66 000
Andre skredsikringsprosjekt	1 035 800	65 300	103 000	175 700	340 800	351 000
Sum	4 531 700	719 300	755 000	878 600	1 049 800	1 129 000

Samla ligg det om lag 4,5 mrd. kr i sekkepostløyvingar i perioden 2019-23.

Prioritering av investeringar på kort sikt (2020)

Prosjektleiar vil peike på følgjande strategiar for å oppnå målsetnaden om å redusere låneopptak og lette på kapitalutgiftene på kort sikt:

- Tidsforskyving av investeringsløyvingar
- Reduksjon i nivået på sekkepostløyvingar.

Prosjektleiar vil gjere ei nærare vurdering av dei investeringsprosjekta som har løyving i 2020, men som det er mogleg å skyve ut i tid. Dette vert vurdert i eit forsøk på å betre den salderingsbalansen vi førebels har for 2020. Ein slik gjennomgang vil det vere mest hensiktsmessig å gjere når vi veit meir om den samla økonomien for Vestland fylkeskommune, dvs. etter framlegging av kommuneproposisjonen i mai.

Reduksjon i nivået på sekkepostløyvingar er eit kortsiktig tiltak som kan gi mindre innsparingar i kapitalutgiftene på kort sikt. Prosjektleiar vil understreke at for store reduksjonar i nivået på desse løyvingane ikkje er tilrådeleg, då det er stor fare for eit auka forfall/etterslep på eksisterande bygg, veg og utstyr over tid. Prosjektleiar legg opp til å gjere ein heilskapleg gjennomgang av nivået på sekkepostløyvingane for å vurdere om det er mogleg å redusere nivået noko på kort sikt.

Prioritering av investeringar på lenger sikt (2021-23)

Prosjektleiar vil i denne omgang vise til dei prosjekta som ligg under ikkje påbegynte prosjekt, som er mogleg å forskyve ut i tid. Det vert gjort ei nøyare vurdering av desse prosjekta i neste arbeidsdokument. Prosjektleiar legg førebels opp til at dei prosjekta som har lægst prioritering i dei vedtekne planverka, som til dømes dei regionale transportplanane, er dei prosjekta som det naturleg å vurdere tidsforskyving på først. Samstundes må vi sjå dette i samanheng med korleis dei er finansiert, då målet med tidsforskyvinga er å bremse gjeldsauken. Prosjektleiar ser føre seg at fellesnemnda arbeider med desse problemstillingane fram mot det nye fylkestinget er på plass. Prosjektleiar meiner det er viktig å ha på plass gode vurderingar og prioriteringar for dei prosjekta som ligg med forventa oppstart i åra 2021-23, og som er mogleg å skyve ut i tid. Gitt dagens utfordringsbilde for Vestland fylkeskommune meiner prosjektleiar at vi er nøyde til å gjere desse vurderingane som eit grepa for å skape ein meir berekraftig økonomi.

Finansieringsplanen knytt til investeringane

Tabellane viser investeringar i perioden på heile 27,5 mrd. kr. Den samla finansieringsplanen til Vestland fylkeskommune syner at låneopptak ligg på eit høgt nivå. Overslag tyder på at lånegjelda vil auke frå 13 mrd. kr i 2018 til over 16,5 mrd. kr mot slutten av økonomiplanperioden utifå dei

samla vedtekne investeringsprogramma. Men det er også viktig å opplyse om at fleire av investeringsprosjekta er finansiert med andre kjelder enn låneopptak, som t.d. bompengar og statlege tilskot (skredsikring, bybanen). Ei detaljert oppstilling av korleis investeringsprosjekta er finansiert vil prosjektleiar kome attende til i neste arbeidsdokument.

Sjølv om ein tek omsyn til investeringar som er eksternt finansierte, vil prosjektleiar peike på at det framleis er store investeringar som i stor grad vert finansiert med lån. Auka lånegjeld med tilhøyrande auke i kapitalutgifter må dekkast inn i driftsbudsjettet. Dette er med på å forklarar noko av den store ubalansen som vi ser i pkt. 5 nedanfor.

I ei vurdering av tidsforskyving meiner prosjektleiar at det er relevant å konsentrere seg om dei prosjekta som ikkje er påbegynt, og som i tillegg har ein vesentleg grad av lånefinansiering. Det er desse prosjekta som gir utslag på lånegjelda og tilhøyrande kapitalutgifter. Sett i høve ei alt høg lånegjeld for Vestland fylkeskommune, er nivået på låneopptaket i perioden utfordrande. Prosjektleiar legg opp til ein nærare gjennomgang av føresetnadane for finansieringsprogrammet i neste arbeidsdokument. Målet med gjennomgangen er å synleggjere kva investeringsprosjekt vi vil hente ut økonomiske gevinstar ved å tidsforskyve. Ei tidsforskyving av eit skredsikringsprosjekt som er fullfinansiert med statlege midlar og mva. kompensasjon vil t.d. ikkje gi nokon effekt på det årlege nivået på låneopptak og tilhøyrande kapitalutgifter.

Tilråding

Fellesnemnda tek orienteringa om investeringsprogrammet i økonomiplanen 2020-23 til vitande.

Prosjektleiar får i oppgåve å gjere ei vurdering av kva prosjekt som kan tidsforskyvast på kort sikt, for å redusere kapitalutgiftene i 2020.

Prosjektleiar får i oppgåve å gjere ei vurdering av det samla nivået på sekkepostløyvingane.

Prosjektleiar får i oppgåve å gjere nærare greie for finansieringsplanen knytt til ikkje påbegynte prosjekt.

5 REVERSERING AV SLUTTSALDERING

I arbeidsdokument 1/19 vart det gitt eit samla oversyn over budsjett-/økonomiplanrammene for Vestland fylkeskommune. Vidare vart det etablert ei førebels økonomisk ramme for 2023. Prosjektleiar opplyste vidare at dei samanslegne økonomiplanane er saldert med bruk av fond og ufordelte/uspesifiserte innsparingskrav.

Det er no naturleg å ta inn att sluttsalderingane i gjeldande økonomiplanar samt synleggjere den økonomiske utfordringa av den tekniske rulleringa for 2023. Dette vert gjort for å vurdere dette i lys av ev. nye rammeføresetnader.

	2020	2021	2022	2023
Utg.pkt: Balansert økonomiplan	0,0	0,0	0,0	
Vurdering i a.dok 1:				
Rullering av økonomiplan SFFK, jf. a-dok 1/19				147,2
Rullering av økonomiplan HFK, jf. a-dok 1/19				350,0
Vurderingar i arbeidsdokument 2:				
Reversering av sluttsaldering av økonomiplan 2020-2022, SFFK	46,6	68,3	114,8	
Reversering av sluttsaldering av økonomiplan 2020-2022, HFK	346,0	375,0	390,0	
Ubalanse etter a.dok 2	392,6	443,3	504,8	497,2

I gjeldande økonomiplan for Hordaland fylkeskommune er det lagt opp til effektiviseringstiltak på til saman 135 mill. kr der 85 mill. kr er foreslått fordelt på dei ulike sektorane og tenesteområda. Det er vidare forslag om å nytte 50 mill. kr av fondsmidlar i 2020 slik at det i økonomiplanen er lagt opp til å dekke 185 mill. kr av salderingsutfordringa. Tilsvarande er det i gjeldande

økonomiplan for Sogn og Fjordane fylkeskommune lagt opp til å saldere budsjettet med fondsmidlar tilsvarande 46,6 mill. kr i 2020. Dette vert no reversert.

Størsteparten av ubalansen kjem som følgje av dei nye ferjekontraktane i Hordaland som tek til å gjelde samstundes med oppstarten av Vestland fylkeskommune. Seinare i prosessen må finansutvalet foreslå tiltak for få eit saldert budsjettopplegg for 2020. Samla er det i gjeldande økonomiplanar forslag om tiltak for over 230 mill. kr, men som det går fram av tabellen ovanfor er langt frå heile salderingsutfordringa løyst med dette.

Tilråding

Sluttsalderinga av økonomiplan 2020-2022 vert reversert og teken inn som ei økonomisk utfordring i arbeidet med budsjett 2020/økonomiplan 2020-2023.

6 NESTE MØTE I FELLESNEMNDA SOM FINANSUTVAL

Neste møte i Fellesnemnda som finansutval er sett til 23. mai. Til dette møtet vil ein ha regjeringa sitt forslag til kommuneproposisjon å halde seg til. Ein får då oversyn over verknadene av inntektssystemet og kva dei nye oppgåvene fylkeskommunane skal overta frå 2020 vil medføre økonomisk. I første rekkje er det stor spenning knytt til overføringa av sams vegadministrasjon, men også andre oppgåver kan gje utslag økonomisk om ikkje staten kompensere fullt ut.

Vidare vil prosjektleiar kome attende til val av løyvingnivå samt dei politiske bestillingane frå handsaminga av arbeidsdokument 2/19.